

Izhaja
vsak mesec enkrat.
—
Uredništvo in uprav-
ništvo je v Šelenbur-
govi ulici 511.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.
Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.
Odgovorni urednik:
Ivan Petkovšek.

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 8.

Ljubljana, 20. avgusta 1922.

Leto II.

Temeljno načelo davčne reforme.

Novi davčni sistem, ki ga nameravajo pri nas uvesti in katerega načrt je izdelala posebna komisija finančnih strokovnjakov je kombinacija dveh sistemov: sistema objektivnih in sistema subjektivnih davkov.

Sistem objektivnih davkov obsega 5 davčnih točk in sicer:

1. davek na zemljišča; 2. davek na poslopja; 3. davek na podjetja in delavnice; 4. davek na obresti in rente in 5. davek na pridobitek od dela. Sistem subjektivnih davkov pa ima dve obliki: 1. davek na dohodek in 2. davek na premoženje.

Razen tega obstoji še posebna davčna oblika, ki obsega glavne točke obeh sistemov in to je davek na podjetja, ki so povezana javno polagati račane.

A. OBJEKTNI DAVKI.

Davčni temelj je čist dohodek davčnega objekta. Davčna stopnja pri fundiranih dohodkih je večja kot pri nefundiranih. V glavnem so obdržane vse davčne oblike, ki tudi danes obstoje v posameznih krajih naše države; dobili so samo ime in drugačno so razvrščeni.

1. **Davek na zemljišča.** Ta temelji na katastrskem čistem donosu, ker odgovarja najboljšim zahtevam finančne vede in ker se dejansko uporablja v najkulturnejših delih naše države, namreč v Vojvodini, Hrvatski in Slavoniji, Sloveniji in Dalmaciji. Opuščen je kataster po vrednosti, ki je doslej obstojal v Bosni ali tako, da se bodo tudi njegovi dobri podatki uporabili. V Srbiji in Črni gori bo treba vpeljati kataster. Posebna komisija določi lestvice katastrskega čistega prinosa na temelju že obstoječih lestvic z uporabo več množiteljev in z ozirom na gospodarske razmere v l. 1919 do 1922. Ta komisija bo sestavljena iz polovice narodnih poslancev, ki jih izvoli skupščina in iz polovice strokovnjakov, katere določijo finančni, poljedelski in minister za gozdove in rudnike. Te lestvice čistega prinosa se raztegnejo tudi na Bosno in Hercegovino, a po končanem premeru tudi na Srbijo in Črno Goro. Dolej pa bodo plačevali zemljiški davek po začasnih dokladah, katere uredi po gornjih načelih finančni minister. Višina katastrskega čistega prinosa ni limitirana, ali po približnih računih bi bila 300 do 400 kratna od temeljnega čistega donosa v krajih, kjer je ta določen v kronah.

2. **Davek na poslopja.** Uvede se splošna davčna obveznost za vsa poslopja, ki so pripravna za stanovanja. Temelj je čist dohodek po dejanski najemnini. Ne najeta stanovanja se izravnajo z dejansko v najem danimi stanovanji. Na čisti dohodek odpade davčna stopnja 30 odstotkov. Na kmetih za manjša stanovanja do 5 sob, se plača davek po številu oddelkov, računajoč za vsakega 30 Din. davka. Oprostitev po današnjih zakonih ostanejo v glavnem še vnaprej.

3. **Davek na podjetja in delavnice** obsega trgovino in vsak drugi špekulativni posel in podjetje, potem industrijo in obrti in izredno eksploitanje zemljišč. Semkaj ne spadajo samo stalni posli brez kapitala (odvetniki, zdravniki itd.). Ugotovljen je na čistem dohodku po dejanskem zaslužku, kar se ugotovi ali s pomočjo knjig ali po svobodni ocenitvi davčnega odbora. Dosedaj običajne omejitve v ocenitvi so opuščene. Ravno tako je opuščeno tudi kontingentiranje. Tako bo to najproznejša davčna oblika. Davčna stopnja 10 po sto.

4. **Davek na obresti in rente** obsega ne samo dohodek od denarnega dohodka ali denarne rente, ampak tudi vse druge dohodke, katere ne zadene nobena druga davčna oblika. Tukaj se bodo obdavčile posebno rente od zemljišč, ki nastanejo vsled zakupa od davka na zemljišče oproščenih ali z istim davkom nezadostno obremenjenih objektov. Določene so močne garancije za popolno izplačilo tega davka. Davčna stopnja je 10 od sto, pri vdovah in osebah pod varuštvom 5 od sto, ako jim letni dohodek ni večji od 10.000 dinarjev.

5. **Davek na pridobitek od dela.** Ta davčna oblika je bifurcirana. Deli se na samostojne poklice in na delo iz službenih odnosov. Prvi se tretira kot podjetja in delavnice ali pride pod milejšo stopnjo 5 po sto in zadnji ima svoje posebne določbe, ki se v glavnem razlikujejo od drugih davčnih oblik v tem, da davčnemu temelju služi redno procentno stanje, a davčna stopnja je tako nizka (2 od 100), da skupno z dohodnino le neznatno presega državno obremenitev iste kategorije davčnih zavezancev. Semkaj so vzeli tudi dohodki članov upravnih in nadzorstvenih odborov pri akcijskih družbah ali z davčno stopnjo 15 od sto.

B. SUBJEKTNI DAVKI.

1. **Dohodnina** temelji v glavnem na dosedanjih načelih te vrste davka t. j. za-

konske določbe, ki so doslej obstojale v Vojvodini, Hrvatski in Slavoniji, Sloveniji in Dalmaciji in je razširjena na Bosno in Hercegovino, Srbijo in Črno goro. Dohodki se kumulirajo po številu članov gospodinjstva (rodbine). Ta davčna tehnična olajšava se uvaja, ker se razen dohodkov od zemljišč jemljejo v račun dohodki tako, kakor so bili podlaga za objektne davke, pridodavši od davka oproščene dohodke, a od glavnega zneska se odbijajo osebne obremenitve. Dohodek od zemljišča se priračuna z usporeditvijo z dejanskimi zakupi, pridodavši pri lastnikih zemljišč še presumptivni zaslužek zakupca. Pri prodaji gozdov se deli vsota dohodkov po turnusih, za katere je bilo sekanje prodano.

Najvažnejša novost je davčna stopnja, katera se vzpenja v začetku hitro, pozneje pa s slabejšo progresijo od 2 do 15 odstotkov. Za davčne zavezance z večjim številom družinskih članov so določene olajšave.

2. **Davek na premoženje.** Tej obliki je samo ime davek na premoženje, ali v stvari se vsled svoje nizke stopnje od 0.5 do 15 pro mille plača iz dohodka, pa je z ozirom na to samo suplementarni del davka na dohodek, v kolikor močnejše obremenjuje fundirane dohodke in one davčne objekte, ki ne dajo toliko dohodkov, da bi bili zadostno obdavčeni po dohodku in z davkom na dohodek. V davčno osnovo se vštejejo vsi deli premoženja, torej tudi tisti, od katerih se plača davek po dohodku, pa tudi oni, od katerih se ne plača noben davek. Oproščeno je pohištvo, obleka in podobni predmeti premoženja. Dolgovi se ne računavajo v ta davek.

Davčna stopnja je progresivna od 0.5 do 15 pro mille. Za davčne zavezance z večjim številom druž. članov so olajšave kot pri dohodnini.

Davčna podjetja zavezana na javno polaganje računov. Z gornjim davkom se pridružuje kot posebna davčna oblika davek na podjetja, zavezana na javno polaganje računov. Ker obsega vse dohodke in premoženje, tudi ne bi bila posebna davčna oblika, ampak samo poseben način obdavčenja gotove skupine gospodarjev. Ta posebna oblika j dovoljno utemeljena s tehnično lahkostjo pri nakladah in plačilu davkov, potem z močnimi fiskalnimi interesi, ki ne dovoljujejo, da se pri najmočnejših davčnih subjektivnih davčni dohodki pokrijejo, kakor se to dogaja pri posameznikih.

Kot začetna točka za proračunanje davčne osnove služi bilanca, od katere se odbijejo samo tisti dohodki, ki so tangirani že s katero drugo davčno obliko ali so oproščeni s posebnim zakonom. — Izdelujeta se dva davčna načrta: eden po čistem dohodku, na katerega se namreč nanaša progresivna davčna lestvica po rentabiliteti od 10 do 20 od sto na industrijska podjetja in od 10 do 25 odstotkov na vsa ostala podjetja. Zadruga, ki so članice glavne združne zveze, so popolnoma oproščene od davka, a druge zadruge plačajo po milejši davčni stopnji. Drugi je davčni načrt po čistem premoženju, na katerega se nanaša progresivna davčna lestvica tudi po rentabiliteti pri prvi kategoriji od 4 do 10 od sto, a pri drugi 8 do 12 od sto. Predvidena je tudi omejitev občinskih bremen za davčne zavezance po tej obliki. Formalni del zakona vsebuje določbe o obvezni davčni prijavi, o pristojnosti davčne oblasti, o pravu prosilca, potem o zastarelosti in o kaznih v davčnih krivicah ali vsled neobdrževanja davčnih določb in prehodna navodila.

Ta zakon bi imel stopiti v veljavo s 1. januarjem 1924 leta.

Toj je torej kratek obseg tolikokrat napovedane davčne reforme in izjednačenje direktnih davkov, kateri načrt je izdelala posebna strokovna komisija. Odkrito povemo, da nismo veliko pričakovali od davčne preosnove, a da nas bode, posebno hišne posestnike tako močno udarila, to pa presega vsako dopustno mejo obdačenja. Hišno-najemniški davek, ki je bil vže dosedaj kot avstrijski davek, pravi evropski škandal, se poviša še za celih 4% in razne nove doklade. — Zraven pride še davek na premoženje, ki bode zlasti krivičen za hišne posestnike. Na prvi pogled se vidi, da pri reformi niso sodelovali prav nobeni strokovnjaki, temveč uradniki, ki so razne bivše avstrogrske davke prekrstili na srbska imena in jih za gotove odstotke povišali. Za tako delo pa ni treba biti strokovnjak. Prizadetih gospodarskih krogov pa ni nihče vprašal poprej za mnenje in jim ni bila dana možnost, da bi vsaj stvarno uveljavili svoje pomisleke in ugovore. Sedaj pa hoče zakonodajni odbor po skrajšanem postopanju to famozno davčno reformo uzakoniti in nas za dolgo dobo let kruto obremeniti. Gospodje poslanci, to ne bode šlo gladko in zahtevamo, da vprašate poprej nas davkoplačevalce, predno glasujete za taka nova bremena. Naše organizacije pa pozivljamo, da se takoj pripravijo za odpor v obliki protestnih shodov. V prihodnji številki spregovorimo natančneje o novem hišnem davku.

K novemu pravilniku.

Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani je pod št. 363/22 ministrstvu za socialno politiko v Beogradu k novemu stanovanjskemu pravilniku predložila sledeče predloge in zahteve:

Glasom členu 10 zakona o stanovanjih z dne 30. decembra 1921, Služb. No-

tiko pooblaščen, da predpiše potreben pravilnik z natančnejšimi določili za izvrševanje stanovanjskega zakona. Tudi drugi členu, kakor tretji, šesti, ne določajo natančnega postopka v stanovanjskih zadevah, temveč je večinoma vse to prepuščeno vpoštovati pri sestavi pravilnika. Ker novi stanovanjski zakon hišnih posestnikov nikakor ni zadovoljil, oziralo se ni niti na najpravičnejše želje, je organizacija hišnih posestnikov na skupnem posvetovanju sklenila, da se trdota stanovanjskega zakona omili vsaj v pravilniku, ki se sedaj izdeluje. Udruženje lastnika zgrada v Beogradu je svoje zahteve predložilo direktno gosp. ministru za socialno politiko in ravno tako tudi društvo kučevlastnika v Zagrebu. Društvi kučevlastnika v Splitu in Novem Sadu pa sta poslali svoji predstavki pokrajinski zvezi v Ljubljani s pozivom, da ju skupaj z našimi predlogi predložimo v blagohotno vpoštovanje. Prilagamo tudi prepis spomenice društva kučevlastnika v Zagrebu. K temu se usojamo predložiti naše splošne zahteve, ki naj jih ministrstvo smatra kot naše minimalne zahteve, od katerih ne smemo odstopiti. V neštetihih naših spomenicah, vlogah, prošnjah itd. smo stvarno dokazali krivice, ki se gode hišnim posestnikom, stavili svoje predloge, katere bi vlada lahko vpoštevala in bi se pri tem stanovanjska beda popolnoma nič ne povečala. A naš položaj se je v pravem oziru z vsako novo naredbo vedno samo poslabšal. Zato je neobhodno potrebno v pravilniku hišnim posestnikom zagotoviti:

1. Da sami po svoji izberi določijo najemnike, katere ima stanovanjska oblast potem samo odobriti.

2. Da ima hišni gospodar vedno pravico se vseliti v svojo hišo in, ako njegovi otroci vsled poročitve rabijo stanovanje ali se preselijo v dotični kraj, imajo istotako pravico do posebnega stanovanja v posestnikovi hiši. Jednako tudi posestnikovi stariši, če so ti do stanovanja v dotičnem kraju opravičeni. Pasti mora tudi izjema, da dotični, ki je hišo kupil po 1. januarju 1916 nima pravice do stanovanja v hiši. To je v narodnem oziru za nove hišne posestnike velika krivica, ker marsikateri tujec bi bil pripravljen svojo hišo prodati, a se velikokrat to ne more zgoditi, ker novi hišni posestnik nima pravice do stanovanja. Določiti se ima vsaj to, da ima novi hišni posestnik, če je do stanovanja splošno opravičen, pravico jedni stranki stanovanje odpovedati, vsikdar pa ima pravico do stanovanja takrat, ako se prejšnji hišni posestnik iz kraja izseli.

3. Zelo važna je naša zahteva, katero so imele poprej vse stanovanjske uredbe, ki jo pa sedaj pogrešamo, da se sme najemniku, ki krši hišni red, stanovanje brezpogojno odpovedati. V tem pogledu se sedaj hišnim posestnikom godijo nezaslišane krivice in vsi naši tozadevni protesti so ostali brezuspešni. V tem oziru se ne godi škoda samo hišnim posestnikom, temveč tudi državi, ker se naše hiše kvarijo, a jih ni mogoče popravljati in končno škodo bo morala trpeti tudi drža-

va, ker bo marsikatera hiša popolnoma pokvarjena in zanemarjena. Ker bo sedajni zakon trajal še skoro 3 leta, bodo najemniki postali pravi gospodarji v naših hišah, se ne bodo ozirali na nobene naše zahteve in počenjali v hišah raznovrstno škodo, a ne bo nobene oblasti, ki bi zamogla na podlagi novega stanovanjskega zakona takega najemnika iz stanovanja spraviti. Poprej, ko ni bilo stanovanjskih naredb, je vladalo dobro razmerje med gospodarji in najemniki, sedaj se pa najemniki nočejo ozirati niti na najpravičnejše zahteve hišnih gospodarjev. Zato je potrebno, da se sprejme v pravilnik točka, po kateri se sme najemniku, ki se ne drži hišnega reda, stanovanje odpovedati. Tak najemnik tudi ne zasuzi primerne stanovanja, temveč ga naj dobi drugi bolj vreden najemnik.

4. Glede stanarine mora veljati prostost. Če se pa sporazum ne doseže, pa je potreba pri določitvi stanarine vzeti:

a) najmanj 12kratni povišek od leta 1914; k temu pa je pribiti vse nove državne davke, občinske in druge doklade in davščine, dalje stroške za kanalizacijo, vodarino, stroške za dimnikarja, izpraznjevanje greznice itd.;

b) vse stroške za redna hišna popravila in vzdrževalne stroške. Te stroške smo imeli hišni posestniki že po avstrijski naredbi v varstvo najemnikov pravico razdeliti med najemnike in je ta določba prav umestna, ker stranke potem hiše manj kvarijo, se tudi lahko popravljajo ter ne propadajo. Redna popravila hiš so pa tudi v državnem interesu.

c) pri določitvi stanarine je treba vpoštovati vse najemnikove dohodke, torej tudi drag. doklado pri uradnikih, kakor to tudi sedaj predpisuje pravilnik za Dalmacijo, medtem, ko naš pravilnik ravno nasprotno določa. Dalje je treba pribiti tudi dohodke sostanovalcev, ker se v velikih slučajih pripeti, da ima stanovanje najemnik, ki plača samo trikratno povišanje, njegovi starši ali drugi sorodniki, ki prebivajo v istem stanovanju, pa imajo lahko milijonsko premoženje in ne pride sedaj to pri določitvi stanarine nič v poštev. V tem oziru se godi hišnim posestnikom krivica, ki jo te treba odpraviti. — Tudi v tem pogledu ima pravilnik za Dalmacijo slično določilo.

d) za trgovske lokale mora glede stanarine veljati prostost in ravno tako za one najemnike, ki imajo nad 100.000 K letnih dohodkov.

5. Trgovski lokali se smejo prosto odpovedati, ker je v tem oziru treba dati mlademu naraščaju priliko do osamosvojitve. Samoobsebi pa se razume, da ima hišni posestnik vedno pravico brez vsake izjeme, kedaj je trgovino ali obrt pričel, odpovedati poslovne prostore, če jih potrebuje za sebe ali pa za svoje otroke, odnosno starše.

6. Pri vseh razsodiščih in to tudi pri II. instanci morajo biti zastopnik hišnih posestnikov, ki jih določi dotična organizacija, in sicer v enakem številu, kakor zastopniki najemnikov.

7. Pri oddaji stanovanj se mora ozirati tudi na druge najemnike, ne pa samo na državne uslužbenke, kakor je sedaj določeno, ker s tem se godi vsem drugim stanovom velika krivica. Tudi drugi stanovi so za državo in za splošno korist potrebni.

8. Kar se tiče zakona samega, se usojamo v kratkem opozoriti na sledeče pomanjkljivosti:

V členu 2. je spremenjen člen 16. uredbe z dne 8. aprila 1921, ki velja za Srbijo, ni pa istočasno spremenjen tudi člen 15. naredbe z dne 21. maja 1921, ki velja za ostale pokrajine. Tu je sedaj nejasnot, ker se ni navedlo, da se spreminja dotični člen uredbe tudi za naše pokrajine. Velik nedostatek je v členu 5, ki določa, da ima hišni gospodar pravico do stanovanja samo takrat, ako stanuje v tujem stanovanju. Torej, ako je dotičnik brez stanovanja, ali je bival v drugem kraju, pa se je službeno preselil v kraj, kjer ima svojo hišo, nima pravice do stanovanja. Ravno tako je nejasno, če bi hišni lastnik imel v tuji hiši naturalno stanovanje, ki bi ga moral zapustiti, — po besedilu člena 5 je dvomljivo, če bi imel pravico do stanovanja v svoji hiši.

Drugi odstavek člena 6, da se smejo pritožbe proti sklepom I. instance vložiti na višjo instanco samo takrat, ako te odločbe niso bile napravljene enoglasno, je pa popolnoma nejasen in neizvedljiv, ker hišni posestnik in ravno tako tudi najemnik ne moreta vedeti, oziroma ne bodeta obveščena o tem, kako so se sklepi vršili. Tudi je to zoper uradno tajnost dotičnih zastopnikov, ker bo na ta način vsakdo vedel, kdo je proti kakemu najemniku od nosno hišnemu gospodarju glasoval. To očitno nejasnost je treba v pravilniku primerno popraviti.

V pravilniku je treba tudi zasigurati, da imajo pritožbe odločilno moč. Sedaj je ravno nasprotno določeno in je vsaka pritožba brezpomembna, kajti če se v drugi instanci tudi drugače razsodi, ni mogoče potem najemnika, kateremu se je stanovanje v I. instanci nakazalo, iz stanovanja spraviti. Določiti je treba, da se mora toliko časa z vselitvijo čakati, dokler ni končno veljavno odločeno, komu pripade dotično stanovanje.

V predstojećem smo v kratkem navedli naše najnujnejše predloge k pravilniku in, ker smo se omejili samo na najnujnejše točke, upamo, da se bo ministstvo za socialno politiko nanje oziralo in jih vpoštevalo pri sestavi pravilnika. Obširno o tem razpravljati se nam ne zdi umestno; povdarjamo pa, da bodemo primorani toliko časa dokazovati opravičenost naših zahtev, dokler se nam končno vsaj v navedenih točkah ne ugodí.

Iz naših organizacij.

Občni zbor društva hišnih posestnikov v Mariboru. Občni zbor društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico se je vršil dne 25. maja 1922 v Götzovi dvorani. Načelnik društva gosp. stavbenik Glaser je otvoril zborovanje ob 10. uri, nakar je podpredsednik gosp. Murko pozdravil

navzoče v slovenskem in nemškem jeziku. Po dokončanem dnevnem redu govorilo se je o težkočah, s katerimi se morajo danes boriti hišni posestniki. Gosp. Grgič je še naglašal posebno, da danes hišni posestnik nima nikakih pravic, da so najemnine neprimerne in da bi se morale vsakokrat, kadar se povišajo mezde, povišati tudi najemnine za stanovanja, ker drugače ni mogoče hišnemu posestniku že nujno potrebnih hišnih popravil izvršiti. — Gosp. dr. Pipuš je pojasnil novi stanovanjski zakon, kateri sicer ne prinese veliko boljšega, vendar pa le nekatere olajšave; tako se ne bodo več rekvirirala stanovanja in se najemnine ne bodo v bodoče odmerjale na podlagi najemnin 1914. leta, temveč sporazumno, oziroma od razsodišč ter je stavil več predlogov za pravilnik k novemu stanovanjskemu zakonu in sicer radi nakazovanja stanovanj najemnikom radi napovedi stanovanj, radi najemnine in razsodišča za odmero najemnin. — Tudi gosp. Iv. Frelj, predsednik zveze društev hišnih posestnikov v Ljubljani govoril je o nezasluznem stanju današnjega hišnega posestnika, posebno pa se je začudil, da se tega zbora ni udeležilo polno število članov ter je obžaloval, da je še vedno nekaj takih posestnikov, kateri nočejo razumeti, kako veliko moč ima organizacija in kako je ista vsakemu stanu danes potrebna. Nato so se vršile volitve društvenega odbora in so bili jednoglasno izvoljeni: Glaser Julij, načelnik; Murko Vid, namestnik; Lončar Albert, blagajnik; Sirk Janko, Winkler Ivan, Turk I. pregledniki računov; Palaš Stanko, tajnik; Barta Leopold, dr. Pipuš Radoslav, Žebot Franjo, Šepc, Rožkar Josip, Bregar, Beranič I., Wolf I., Neger I., Sabukošek, odborniki. — Po izvršenih volitvah se predsednik zahvali g. Frelju za podana pojasnila ter zaključi občni zbor.

Občni zbor društva hišnih posestnikov v Celju se je vršil dne 30. maja 1922 ob 8. uri zvečer v dvorani restavracije pri »Belem volu«. Zboru je predsedoval g. dr. A. Božič, ki je podal tudi poročilo o društvenem delovanju v pretečenem letu ter je nato pojasnjeval številno zbranim posestnikom novi stanovanjski zakon. — Pokrajinsko zvezo društev hišnih posestnikov za Slovenijo je zastopal predsednik Ivan Frelj iz Ljubljane, ki je obširno razpravljal o potrebi organizacije posestnikov, o vsestranskem delovanju zveze ter končno dodal še nekaj pojasnil k novemu stanovanjskemu zakonu. Poročal je tudi o zveznih predlogih za novi stanovanjski pravilnik. Predsedniku Frelju kakor tudi društvenemu odboru se je jednoglasno izrekla zahvala. Nato se je vršila volitev odbora ter je bil mesto dosedanjega predsednika g. Antona Volavška, ki radi trajne bolezní nikakor ni zamogel sprejeti izvolitve, izvoljen per acclamationem za načelnika g. dr. Anton Božič, posestnik in odvetnik v Celju. — Ostali društveni odbor je ostal večinoma neizpremenjen.

† Gospod Anton Volavšek. V Celju je dne 1. junija 1922 v svoji hiši, Cankarjeva ulica št. 7 umrl gosp. Anton Volav-

šek, zaslužni predsednik društva hišnih posestnikov v Celju. Gospod Volavšek je bil takorekoč ustanovitelj navedenega društva in njegova prava duša. Vsestransko je deloval za pravice hišnih posestnikov in vedno tožil, kako ga bole sedanje neznosne razmere hišnih posestnikov. Le žal, da zaslužni mož ni dočakal osvoboditve svojih tovarišev sotrpinov izpod obupnega jarma. Kako priljubljen je bil pokojnik, pokazala je obilna udeležba pri pogrebu. Počivaj v miru, zlata duša! Mi mu ohranimo trajen pomín!

Dopisi.

Naš občni zbor. Dne 20. maja t. l. se je vršil v Mestnem domu občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani. Poset je bil dovoljen, vendar ne tako obilen, kot sem pričakoval. Je to znak resignacije? — Že mogoče. Vrstili so se temperamentni govori. Predsednik gospod Frelj je orisal izčrpno ves potek boja za novi stanovanjski zakon. Pridobitve so sicer malenkostne, a nekaj je le, za kar gre zahvala stanovski organizaciji, ki se ni strašila ne potov, ne stroškov za dosego vsaj nekaj uspehov. Odposlanec društva kučevlasnika iz Zagreba je bodril k vztrajnemu odporu proti boljšeizmu od zgoraj in je žigosal nečuvveno socialno krivico, ki se godi hišnim posestnikom širom naše domovine. Vehementno je nastopil g. Drag. Hribar, ki je pričel svoj govor takole: Ko je človek star 21 let, izroči mu posvetna postava pravico v roke, da razpolaga s samim seboj in s svojo imovino; edinole mi, izkušeni, že sivi latniki hš, ki smo si jih sami sezidali v potu svojega obraza iz svojih žuljev, — edino nas se je razlastilo in so se nam ugrabili domovi. — G. Staré je z žgočim sarkazmom bičal razmere, ki jih povzročuje stanovanjski zakon. Pretil je vlastodržcem in jih svaril, naj se ne igrajo z našim najsvetejšim čustvom — z ljubeznijo do lastnega doma in domače grude. Nepopisljiv dojem je učinil govor malega predmestnega posestnika, ki je v priprostitih besedah, proseč pomoči razlagal, kako mu je mestni stavbeni urad poslal mestnega tesarskega mojstra na razpadajočo streho. Kako bo popravljaj streho, ko mu najemnik plačuje 20 K na mesec? In kako se je moral zadolžiti za tisočake, da je »prisilnim« potom plačal mestu stroške!

V nepopisni razigranosti, ko je vsem zborovalcem sijalo buntovništvo iz oči, izvršil se je občni zbor pod izraženim geslom: Sotrpini! Bližajo se nove volitve. — Vsi meščani, tržani, hišni posestniki širom domovine, ne udeležujte se volitev! Druge moči nimamo! Abstenenca je najsi-jajnejši protest proti boljšeivskemu režimu od zgoraj. Da, vlastodržci, udarili ste nas s pestjo v obraz, nas staro gardo! Odabili ste nas od sebe in niti omenjati se nas ne upate na javnih shodih, nas meščanov, hišnih posestnikov, ker se le pre-dobro zavedate krivic, ki nas ž njimi tiščite v pogibelj. Vedite pa, da si vaših varovancev z našo razlastitvijo niste pridobili, še dolgo ne! Malenkostno je števi-

lo onih, ki ste si jih pridobili, toda ogromna je masa onih, ki ste jih izgubili, — morda za vedno. Bližajoče se oblastne in občinske volitve bodo prvi memento! —
M. A.

Naročnikom »Mojega Doma« izven Ljubljane smo priložili današnji številki položnice naše zveze ter prosimo vse naše izvenljublanske naročnike, da po njih nemudoma plačajo naročnino za tekoče leto v znesku 20 K. Kdor je pripravljen za našo potrebno organizacijo in nje glasilo več žrtvovati, naj blagovoli pristočno poslati večji znesek, ker s sedanji dohodki društvo komaj zmaguje najnujnejše tekoče stroške.

Prodaja na primerna odplačila!

Amerikanska tovarna

„SINGER“ šivalni stroji

Bourne & Co., New York

je razširila svoje podjetje v državi SHS ter je v stanu prevzemati vse v to spadajoče posle kakor: urejevanje tvornic s specialnimi »Singer« šivalnimi stroji vseh vrst z električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo. V zalogi vedno tudi prvovrstno olje, igle in nadomestni deli.

„SINGER“ šivalni stroji, Bourne & Co. New York.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 3.
Maribor, Dravska ulica št. 10.

Prodaja na primerna odplačila!

Mehanična delavnica povečana!
Mehaničarstvo in delavnice

Mehanična delavnica povečana!

Razno železnino, potrebščine za stavbe, pohoštvo, orodja za obrtnike, poljedelce, štedilnike, peči, kuhinjsko posodo, vodovodne cevi, sesalke, portland-cement, strešna lepenka, suhe barve, čopiče, firnež, karbolinej, strojno olje, priporoča

Al. Sušnik, železnina
LJUBLJANA, Zaloška cesta.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.
Podružnica v Novem mestu.

Kapital K 20,000.000. — Rezerve okrog K 6,000.000.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantnije.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — eskompt menic, terjatev, faktur — akreditivi — borza.

Internacionalni transporti

F. & A. UHER

Središnica: Ljubljana

Telefon št. 17.

Podružnica: Maribor

Brzjavni: UHFRSPED.

Expozitura: RAKEK.

Špedicija vsake vrste - Reekspedicije - Ocarinjenja - Skladišča - Redoviti zbirni promet Wien - Ljubljana - Specialni zbirni promet iz in v Čehoslovaško.

Stavbna družba d.d.

LJUBLJANA.

LEVSTIKOVA ULICA ŠTEV. 19.

Stavbno podjetje.

Tehnične pisarne za vse stavbne konstrukcije.

Tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna dela in pohištvo.

Strojne opekarne v Kosezah in na Viču.

Kamno lom v Podpeči.

Dr. tehn. ing. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer in mestni stavbenik.

Stavbno podjetje in tehniška pisarna za visoke stavbe, arhitekturo, vodne, betonske in železobetonske zgradbe.

Ljubljana, Gradišče št. 13.

Projektiranje, ter izvršitev vseh stavb po najkulantnejših pogojih.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:

A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavni: MERAKL LJUBLJANA.

Telefon: 64.

Emajlni laki.

Pravi firnež.

Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za oblike, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode. »MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo

Generalni zastop

vzajemne zavarovalne banke

„SLAVIJE“ v LJUBLJANI

sprejema zavarovanja proti požaru, viomu in zavarovanja na doživetje in smrti.

Rezervni fond: K 125,000.000.—
Letna vplačana premija
K 55,000.000.—

Vsa pojasnila daje generalni zastop banke „Slavije“ v LJUBLJANI, Gosposka ulica št. 12, v lastni hiši.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanovljena 1900

Delniška glavica in rezervni zakladi cca K 150,000.000.—

Čekovni račun št. 10.509.

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana.

Telefon št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Obrestuje vloge najugodnejše. — Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Krasj, Maribor, Metković, Novisad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.